

Передплата

на «РУСЛАНА» внаслідок:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 170 кор

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслаєвих псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свята в 5½ год. пополудня.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. вл. Домбровського (Хорунцини). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Некорисний зворот в угорським переселеню.

(X) Два дні провів гр. Андраши минавшого тижня у Відні, двічі був на довнім послуханю у монарха, провадив також довні переговори з міністром війни Піттрайхом, однак все те не довело до погоди переселеня майже цілорічного, а навпаки в цілій справі послідував некорисний зворот. Як небудь роля посередництва гр. Андрашого формально ще не покінчена, але вже тепер можна сказати, що змагане до помиреня між Короною а коаліцією не повело ся і треба сподівати ся, що положене тепер ще більше заостристь ся.

Гр. Андраши вернув в суботу вечер до Будапешту, щоби передати коаліції устно звістку про послухане у монарха і становище Корони, а як небудь все удержує ся в тайні, всеж таки з урядового оповіщення знаємо головну основу поглядів Корони, що іменно цісар з переконаня не міг призволяти на законно запоручене одноціле кермане і провід спільної армії, а навпаки гр. Андраши не міг прийняти в тих обставинах предкладаного ему знов утвореня міністерства.

Виходить отже з того, що цісар не міг прийняти злагоджених до певної міри домагань предложених гр. Андрашим, а з другого боку гр. Андраши, котрий з проводирів коаліції найблише ще стоїть до основ угоди з 1867 р., не міг підняти ся поручуваного ему утвореня міністерства. Можна отже собі уявити, як прийняли радикальні проводирі коаліції відомість привезену їм в суботу вечер гр. Андрашим. Гр. Андраши відбув ще пізнім вечером на раду з провідниками коаліції і як небудь також удержують в тайні хід сеї наради, всеж таки на стільки дійшло до прилюдної відомости, що відомість ся викликала огірчене.

Гр. Андраши мав відтак вернути знов до Відня і подати вислід своєї розмови з коаліцією до відомости монарха, однак се є лише чиста формальність, котра самої річи не змінить.

Тим способом розвіяли ся знов надії на полагоду угорського переселеня, а хоч нитка навязана між Короною а коаліцією заходами д-ра Люкача і гр. Андрашого ще не перервана, всеж таки не можна віщувати ніякого корисного вислїду.

Після того розкривають ся отже сумні вигляди на дальні відносини в Угорщині.

С о й м угорський, відрочений до 1. марця, буде неперечно р о з в' я з а н и й,

автономічна тарифа буде введена в жите без соймової ухвали а так само і межинародні торгові договори. Нема однак найменшого сумніву, що все те не довело до втихомиреня Угорщини і заведеня внутрішнього спокою і ладу.

Охорона емігрантів!

(Студия до австрійської справи еміграційної враз із замітками над парламентарною анкетою в тійже справі написана Алекс. Вагнером).

(Дальше).

А що до мене під правдивим ународовленем, яке є оживлене щирим духом патріотичним, розумію в згаданій справі виключно сесі старани, які до сего стремлять, щоби емігранта порадою та ділом спомогати, аби ему так по зможі улєкшити надзвичайно трудний перехід з тих дієних обставин, з якими він зжив ся, до скомплікованих ему зовсім незаних; щоби ему подати успішну охорону проти використуваня безсовісних агенцій еміграційних; щоби го спроваджувати на як найліпше уряджені, найтанпі та найкорші шляхи перевозові, та щоби навіть в краю куди він емігрує, его інтереси по зможі як найуспішнійше підпомагати. Єсли тому вповні задосить учинить ся без всяких побічних цілий, бо тоді найкорше можна рахувати на се, що кожний емігрант сесі численні безкорисні добродійства потрафить вдячно оцінити, а свідомість сего зобовязаня до своєї старої вітчизни буде становити найпевнійше средство, що го забезпечить проти всякого винародовленя. Противно єсли его право особистої свободи ограничить ся, накидаючи ему насильно самовільно задекретовану маршрут, єсли ся его віддасть насильно певним транспортним товариствам, котрі з ним можуть обходити ся, як їм лишень подобає ся, та єсли ся ему призначить найгірші, найдовше триваючі та найкоштовнійші маршрути — тоді скрите огірчене на таке поступоване власне найбільше до того причинить ся, що емігрант за морем як найкорше винародовить ся, хотай би лишень для того, щоби як найкорше позбутися сумних образів свьіжо перебутої минувшини.

Хто раз до того пізнаня дійде, що в старій вітчизні бракує для него потрібного місця, щоби вповні розвинути свої духові та фізичні сили, хто хоче утікнути перед нуждою та браком занятя, щоби собі деінде вибороти підпору жита, того не застрашить перед виходом жаден заказ, жадна хотайби і найстрогійша постанова зборонна. Правда, що — на жаль — є се найлучший і найспосібнійший материал, який для власної вітчизни затрачує ся, та щож, коли особиста свобода не зносить ніні жадних штучних насильств, а держава, що потрафить се зрозуміти і погодити ся з сим фактом, та помимо сего буде емі-

грантом як найлучше опікувати ся, така держава певно найвластивішу вибрала дорогу.

«Magnanimity in politics is not seldom the truest wisdom, and a great Empire and little minds are going ill together» (великодушність в політиці є нерідко найціннішою мудростію, а велика держава і малодушне успособлене зле разом годять ся), сеї ляпідарний висказ одного із найбільших політиків Великої Британії 18-столітя заслугоє певно і в нашім сличаю на увагу та повне узгляднене, наколи ему вже всесвітна істория в загальній еволюції нових форм державних признала слушність, ба що більше узнала навіть за одну із найцінніших мудрощий нашого сучасного публичного жита.

Проте я по зможі буду старати ся, ту все те коротко зібрати, що би могло чого поясненем чи то порадою причинити ся до сего так важного розділу начерку законного, який трактує заморську еміграцію, а се в тій цілі, щоби закон в своїй остаточній формі з непохибною точністю чистий лишень інтерес о добро наших емігрантів увидатнував.

Сесю частю начерку закону про еміграцію, яка займає ся еміграцією заморською, можна буде для лучшого перегляду поділити на пять головних розділів а іменно:

1. Урегульоване агенцій, усунувши всякі дотеперішні самовільні, урядово не признані агенції.
2. Уділюване як найточнійших інформацій що до соціально-економічних обставин в поодиноких краях заморських, які ся надають до переселеня для наших людей.
3. Спроваджуване емігрантів на найкоротші, найдешевші та найлучше уряджені корабельні шляхи морські.
4. Уділюване як найдальше сягаючої охорони та опіки підчас побуту в поодиноких місцях призначеня.
5. Подаване емігрантови спромози, в краю заморським свою мову, релігію та звичай дальше культивувати, а так тревало піддержувати духову звязь із старою вітчизною.

Відповідно до сего поділу подам свої виводи, та зачинаю від урегульованя агенцій.

1. Управильнене агенцій. Одною із найлучше опрацьованих частий начерку закона о еміграції суть параграфи, посвячені упорядкованю хаотичних обставин, які повстали вже то через правно признані агенції, вже то через безчисленних свевільних (диких) махерів. Дикий агент еміграційний є властиво новою появою в нашім соціалнім житю. Его поява датує ся заледво на 30 літ назад, коли то еміграція стало а заразом скоро почала ся змагати. Такий агент є то перебіглий, зимно обраховуючий гандляр, котрий з нещастя краю, що певній части свого населеня не може достарчити відповідної роботи та досить хліба, старає ся для себе як найбільші зиски витягнути. Що его обходить край, що доля змушених до еміграції? Він за-

хоплює в свої руки безрадних людей, та спекулює і торгує, де би їх міг як найкорисніше продати. Если йому Бразилія заплатити найвищі премії, то тоді він цілий одушевлений для Sao Paulo, бігає від хати до хати, з торговиці на торговицю, та ангельськими язиками вихвалює бразилійський рай, де мід і молоко пливе, а чоловік потребує лишень там прийти, щоби своє щастя обома руками спіймати. Если же бразилійський сеніор досить має білих невільників до своїх плянтацій кави та тютюну, то тоді такий агент працює так само радо для аргентинських обшарників як і для Янкесів — бож они платять такі красні проценти, а до того ще і транспортні товариства зі своєї сторони, так що при сім інтересі без жадного ризика, без жадного вкладу капіталу, при найменшій реальній праці тисяч, ба навіть 10 тисяч разів більше можна заробити, як наколи би клопотався коло якогось справдішного горожанського діла.

Случайно стрітив я раз в полудневій Німеччині такого махера, що через довгі літа управляв в Генуї на велику скалю торгівлю білих невільників до Бразилії, та вкінці із зиском звиш пів мільона марок до приватного життя усунувся. Інший оказ сеї сорти показано мені в Швейцарії. Сей хитрий гандляр не вдоволяв ся лишень перешахровуванем звичайних емігрантів, за котрих тільки сталу звичайну провізію одержує ся, він провадив ще широкою торгівлю дівчатами до Леванти і до Аргентини, а так вкінці із зиском кільканадцять мільонів франків спочив на своїх лаврах. Богато галицьких панів, знатоків, назвали мені деяких з тамошних приватних агентів еміграційних, котрим сей інтерес кругло 100.000 зр. річно або і більше приносить.

Справді найвищий вже час положити раз рациональний кінець тому цивільному рабункови найдорозшого добра державного. Чим строгійше постановить ся правила, чим совіснійше приналежні власті будуть дбати про їх виповнене, тим ліпше і основнійше очистить ся соціальний організм від тих мерзких паразитів. Ограничене число концесіонованих заступництв товариств транспортних повинно бути поодинокими приписами закона в так тісні правні рами уняте, щоби всякі викроченя стали неможливими і ми на будучність могли бути забезпечені перед такими появами, які приміром показали ся в останніх часах на Угорщині, де цілі околиці в протягу зглядно короткого часу зовсім видюднили ся. Сформуловане поодиноких параграфів повинно бути ясне та таке, котре би подавало найпевнішу запоруку, що потреба буде лишень совісного переведеня та безстанного нагляду зі сторони виконавчих органів, щоби на сім поли остаточно лад завести.

2. Уділюване інформацій. З початком 80-ти років, коли то еміграція з Німеччини зчала принимати величезні розміри, бо досягла річного контингенту 180 до 200 тисяч душ, що майже всі без виімку до Сполучених Держав відпливали, посвятив я яко секретар їзди торговельної одного з наших найбільше промислових пограничних округів а опісля яко шеф бюро австро-угорського товариства експортного, цілу свою увагу студіюваню квесті еміграційної. Наслідком того було, що я предложив долішно-австр. палаті торговельній і промисловій умотивований проєкт утвореня урядового бюро вивідного що до еміграції, а тим самим подавем перший почин до утвореня сего рода загально пожиточної інституції. В р. 1886 коли англійське правительство, спонукане многими невластивостями, які проявляли ся при руху еміграційнім, виділо ся приневоленім; утворити свій Emigrants-Information-Office повторив я своє попередне предложеня, вказуючи на подібний крок зі сторони першої колоніальної сили світової, але на жаль і тепер без успіху. Десять літ пізнійше с. є 1895

внедовзі по уконституованю міністерства Баденього, позволив я собі з заграниці в обширнім меморіялі так до пана президента міністрів, екед. гр. Казимира Баденього, як також до кількох інших шефів кабінету, припоручити державне урегульоване еміграції і створене бюро центрального задля сеїж, вказуючи при тим на знаменито вже випробовану діяльність льондонського Emigrants-Information-Office. Пан президент міністрів звернув вправді свою увагу на сей предмет, та щож коли внутрішні клопоти не дали сим разом справі піти гладкою дорогою. Одну тільки позитивну користь осягнув меморіял, а іменно, що еміграція до Канади, яка до тепер як найстрогийше була заказана, зістала на пробу аж до відкликания позволена, а в сей спосіб зроблено початок так знаменито заповіданою ся еміграції до сего правдивого краю будуччини.

Розуміє ся, що я дуже радо повитав заповіджене в начеркненім законі отвореня центрального бюро для еміграції та надію ся по ній як найлучших результатів що до рационального уложеня руху еміграційного, наколи лишень оно буде зорганізоване після знаменитого взору льондонської інституції, та як найменше ваги буде покладати на бюрократію, противно головну вагу наложити на соціально практичну сторону.

Нехайжеж мені буде вільно, ту наперед уже приспособити діло для незорганізованого еще бюро вивідного, та подати короткий перегляд заморських країв, що як натеper уходить заголовні місця переселеня для европейских емігрантів, як також коротко висвітлити евентуальні користи і шкоди, на які би наші емігранти повинні звернути увагу.

(Дальше буде).

Державна рада.

Нині отворили ся ворота величної грецької будівлі віденського парламенту і закіпало в ній наново житє з розпочатем нарад палати послів. Теперішня сесія належить до одної з найважнійших, бо на ній важить ся доля цілих суспільних верств і цілих народів, які в виборчій реформі найдуть вимір справедливости на політичнім поли. Тож не диво, що так між послами, як і між цілим населенем Австрії панує як найбільше напружене в очікуваню по дій і вислідів найближших днів.

На першім, нинішнім засіданю палати послів вставлено на першім місці дневного порядку справу контингенту рекрутів, а на другім проєкт закона о обезпеченю приватних урядників. Крім того на однім з дальших засідань а може ще й на завтрішнім буде предложений проєкт закона о вчисленю 40 процент першої класи додатку активального до пенсії урядників державних. Є іменно чотири класи додатку активального, а найнижша (четверта класа) виносить 40 процент першої класи (того додатку, який дістають урядники у Відні). Однакж зі всіх справ найперше місце займає реформа виборча і вже нині поодинокі групи послів будуть радити над нею. Німецька партія народна, партія поступова і партія вірноконституційна будуть нині радити над реформою виборчою, а пос. Дершата зложить звіт о своїх переговорах з президентом міністрів бар. Гавчом і з чеськими проводирями в справі наміреної реконструкції кабінету. Серед Чехів настало загальне переконаня, що справа реформи виборчої стоїть але і мабуть не обійде ся без розв'язаня палати. Чи відтак правительство октроївало би реформу виборчу, чи нові вибори переводились би на старій основі, сего поки що не знати.

Та знати вже тепер з заяви президента міністрів, що хотяйби теперішнє правительство і було примушене уступити, то виборча реформа своїм власним розгоном

і в згоді з найвищою волею всеж таки мусить бути переведена. Понад малодушні і короткозорі згляди заводових політиків і еґоїстичних шовіністів пливе воля широких мас та ідея суспільної справедливости і она потопить собою ті слабонькі греблі часових і льокальних інтересів, які ставлять їм згадані провідники партій і фракцій.

Наша руско-українська суспільність може з вдоволенем і гордостю глядіти на хід тої легальної борби за виборчою реформою, яка обняла всі села і місточки східної часті Галичини; після окружних віч в більших містах, завершить сю величну акцію всенародне віче у Львові дня 2. лютого с. р. При дебаті над виборчою реформою в соїмі сказано було одним з виднійших польских політиків — о скілько не помиляємо ся, б. намісником гр. Пінїнським — що ото остає еще пів року часу до борби за і против загального голосованя — нехайже ся борба веде ся відповідно до суперечних інтересів, однак отверто і чесно, без злоби та інсинуацій! Ми з нашої сторони можемо перед цілим світом заявити з рукою на серцю, що бороли ся отверто і чесно та не всі противники з другого табору будуть могли се сказати без румянця стида на лиці — коли взагалі вже не позабули паленіги...

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В середу: руско-кат.: Атаназій Кирила; римо-кат.: Петра Ноляска. — В четвер: руско-кат.: Макара; римо-кат.: Ігнатія.

— В Домажирі, городецького повіта, відбули ся послідної неділі довірочні збори в справі виборчої реформи, бо староство заборонило публичне віче. Присутних було поверх 600 селян. Реферували по. Геринович і Флюнт зі Львова, почім ухвалено резолюції за виборчою реформою і вислано отсю телеграму до Ексцеленції Митрополита Андрея Шептицького:

„Зібрані на зборах в справі реформи виборчої в Домажирі дня 28. січня 1906. селяни з сіл Домажира, Кожич, Зелева і Жорник складають Вашій Ексцеленції синівську подяку за провід депутації і за поперть вижаданої виборчої реформи. Зібрані глибоко переконані, що сила і щастя українського народа лежать в тісній злучі і синівським послуху своему єпископові і духовенству. о. Григорій Рибчак предідатель. Рудольф Гаврик секретар.

— Вісти з закордонної України. Український переклад євангелія, що друкує ся в московській синодальній друкарні, мав бути надрукований ще перед новим роком, але запізнив ся. Річ в тім, що сей переклад редакує подільський архієрей Парфешій і ємуж присилає ся з друкарні коректа. А як був поштово-телеграфічний та залізничний страйк, то пересилати коректу не можна було. Через те справа трохи забарила ся, але всеж євангеліє швидко буде надруковане. — Харьківське «Общество Грамотности» видавати ме газету українською мовою. — Заборона «Народньої Справи»: В «Одеських Новостях» є звістка про те, що генерал-губернатор заборонив видавати газету «Народня Справа» на увесь час, доки в Одесі буде військовий стан; сеї газети вийшло всього одно число. Ще заборонено продавати в Одесі сатиричні журнали «Гулок», «Сигналь», «Вампирь», «Бурелом» і газету «Телеграф». — В Москві заснували Українці «Товариство імени Шевченка», котрого метою є зєдинене свідомих українських елементів так у Москві, як в інших містах Росії. Між иншими поставило воно своєю метою стремити до заснованя на московськім університеті катедр. 1) історії України, єї мови і літератури 2) історії суспільних рухів по Україні.

По селянських розрухах на Волиню видано з правительствених кругів відозву в українській мові до селян, з підписом „крестянин Загуме-

нюк". Зміст відозви менше-більше такий: Нам селянам, починає автор, дана велика милість: Державна дума з наказу 6. серпня. Ця дума дасть все, що потрібно селянам. Де-які нетерпеливі, як малі діти, хочуть зробити все зразу, не чекаючи Державної думи і підбивають селян бунтувати ся. Селяне їх не повинні слухати; вони нехай сидять смирно, слухаються і помагають начальству, „бо і начальство тепер бідне“ і чекають скликання думи. — (З „Громадскою Думкою“).

— **Вечерниці з танцями в хомнатах Рускої Бесіди у Львові** відбудуть ся в суботу 3. лютого заходом „спільного комітету“. Стрій візитовий, вступ 1 К, початок о год. 8-30 вечір. На добру забаву, яка дуже хорошо заповідаєсь, на добірний буфет з теплими стравами, на руські голубці та борщик, запрошує отсім всіх місцевих та замісцевих
Спільний комітет.

— **3 Бобреччини** пишуть нам: В бобречкім повіті відбули ся дня 27. с. м. довірочні збори в Старім Селі. Народ, головно місцеві латинники-Русини і велике число гостей дібрало ся в двох місцях, де реферували про виборчу реформу пос. Брайтер і п. Ігнат. В дискусії забрав голос між іншими, проводячий в однім місці зборам о. Зацерковний. Вислано до бар. Гавча телеграму з домаганем рівного права виборчого для Галичини. Порядку публичного стерегло 16 жандармів, а повну легальність зборів провірив п. комісар ц. к. староства.

Дня 28. с. м. відбуло ся заходом місц. селян многолюдне віче в Шоломі. Вічу провадив о. Зацерковний з Водник. Про виборчу реформу і про шкільництво викладали делегати з рамени «Рускої Ради». О. предсідатель пятнував між іншим право патронату як незвичайно понижаюче руське духовенство і посередно дуже шкідливе народній справі. На вічу був присутній також місцевий парох о. Яримович.

Тогож самого дня відбули ся довірочні збори в Підсоснові. Зборам проводили в одній хаті а Сінгалевич з Романова а в другій місц. о. парох Боберський. Справу виборчої реформи виясняли академіки Михайло Зацерковний і Іван Хитреня. В дискусіях, крім згаданих оо. предсідателів, забрав голос о. Бартків із Селиск, який — свідомий сего, до кого промовляє — вдарив на темноту і хрунітво, як головну причину нашого невідрадного положеня, Вкінці ухвалено вислати до бар. Гавча телеграму з проською, щоби правительство при новім проєкті виборчої реформи поважно трактувало голос всего руського народа, та з жаданем на тім поли повної рівноправности Русинів з іншими народами австрійської держави.

— **3 Перемишлянщини** пишуть нам: В неділю, 28. січня відбулось в Підгайчиках перемишлянського повіта величаве генеральне віче, яке перемінлось в імповуючу народну маніфестацію. Головна заслуга в устроюваню та удачі сего віча припадає місцевому трудящому священникови о. Я. Краснопері, який вже завдалегід робив всі потрібні приготвлення до сего національного торжества. На вічу явилось около 4.000 народа. Між іншими прибули також о. Теодор Сахно з Лагодова і о. Юліян Зубрицький з Якторова. Вічу проводив о. Стефан Височанський з Перегнєва. Реферат про виборчу реформу виголосив в пориваючій бесіді академік п. Адам Микола свич. В дискусії забирали голос: п. Ів. Волошин, студ. прав зі Львова, п. Семко Ворона і п. Григ. Майба з Кривич. По ухваленю відповідних резолюцій вислано до бар. Гавча слідууючу телеграму: «Руське народне віче в Підгайчиках (пов. Перемишляни-Галичина) визнає ц. к. правительство, щоби при новім виборчім проєкті узгляднило вповні належні права і справедливі домаганя руського народа та визволило его через се з дотеперішного, незавидного положеня». По вічу усталились учасники в чвірні і з національними прапорами на чолі устроили демонстраційний похід через село, співаючи грімко «Не пора»... і інші народні гимни. — *Присутний.*

— **Від комітету вечеркового студентів політехніки Тов-а „Основа“.** Отсім подаємо до відомости, що вже від трох днів продають ся білети на наш вечерок, який відбуде ся 6. лютого с. р. в великій салі Фільгармонії. Богато білетів на амфітеатер вже розкуплено, тому, хто хоче дістати добре місце або догідну ложу, нехай

наперед постарася, бо сумніваємось, чи при касі в день вечерку буде можна щось путнього дістати. Подаємо рівнож до відомости, що вихід з лож партерових і мезанінових є безпосередно на салю, значить, поодинокі купони до тих лож будуть уважатись яко білети вступу на салю, а повний білет яко білет родинний. До львівських гостей звертаємо ся з проською, щоби білети вступу наперед купували а то в тій цілі, щоби в день вечерку уникнути натовпу, який всегда при касах буває. Білети вступу як і білети на амфітеатр можна набувати що дня в нашім товаристві ул. Льва Сапєги ч. 17. І пр. в годинах урядових комітету вечеркового, рано від 11—12.30 і по полудни від 4—5. Замовленя з провінції приймає ся листовно. — *Комітет.*

— **3 Київ.** Одержуємо до поміщеня отсю оповістку: До редакції «Громадської Думки» у Києві доходить чимало листів, в яких просять вислати газету на борг або на спробу по кілька чисел, а як подобатся, то обіцяють передплатити. Редакція оновіщає, що на борг газета не висилається, а на оказ можна вислати тільки по одному числу. — На Галичану передплатувати газету можна в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, там же можна доставати і окремі числа.

— **Поляки в справі виборчої реформи.** Мазурскі кольоністи у східній Галичині устроюють що раз частійше віча в справі виборчої реформи. Оноді відбули ся чотири такі віча в львівськім повіті, а 11 віч в Рогатинщині. На всіх тих вічах зібрані Мазури заявили ся за тим самим проєктом виборчої реформи, якої бажать собі і Русини, лише додано резолюцію за узглядненем прав польської меншости у східній Галичині. Сьмішно проте виглядають ухвали повітових рад, а між іншими в Бережанах, котра оноді також ухвалила резолюцію проти виборчої реформи.

— **На адресу рускої університетської молодіжи** пишуть нам з академічних кругів: Сотки літ не переживав наш нарід так важної хвилі, в якій находить ся тепер. На цілій лінії рішаєсь его доля, его політичне житє. В історії кожного народа відгравала знатну роль в таких хвилях его молодіж. А де цвіт нашої інтелігентної молодіжи, де та наша жива «будучність»? Ледви кільканайцять правників і всего трех (!) філософів розуміє свій обовязок і справді з героїским пожертвованем стає всюди, де лиш може, до борби за народні права. А де решта?! Таж самої сьвітської молодіжи маємо на львівськім університеті цілих 5 соток! На дармо однак розпитуєсь народ на вічах за тими житєм не крибними і надїями сьвітими, молодими людьми, що своїм горячим словом повинні розпалити віру і запал в добру справу, на дармо шукає «Народний комітет» за потрібними референтами, А між нашою академічною молодіжню знайшлось їх лише кілька! Решта водїє, сидячи при «чорній в калярні вєсти «політику засад» і диктувати права суспільности про конечність жалоби — не знати «по кім і по чім». Чиж се не гавьба і не сором лашати в так важній хвилі сей народ, який викормив і виобразував своєю кровю та гірким потом цвіт своєї молодіжи, та викручувати ся ріжними марницями, які прямо гублять ся супроти великого народного обовязку під сю рішаючу пору? Кілько то разів говорить ся в «Академічній Громаді» про «народну честь» та «ідейність». Час би дати доказ, що се не пусті фрази Найвисша пора ту «народну честь» і ту ідейність та любов до народа ділом показати. Хто в тій хвилі не з народом, той проти него, той его ворог і на того скорше чи пізнійше спаде відвчальність за страшне delictum omissionis. — *Д.*

— **Перенесене.** Управитель міністерства судівництва переніс нотаря Омеляна Лавицького з Підбужа до Угнова.

— **† М. Г. Стороженко.** Дня 1². ст. ст. с. м. помер в Москві професор тамошнього університету М. Г. Стороженко.

Про покійника пише «Гром. Думка»: Покійник був нашим земляком, родом з Полтавщини Лохвицького повіту. Родився Стороженко в 1836 році, в семі досить заможних ділчів. Перше виховання дістав в Києвській гімназії Скінчивши Московський університет по історично-філологічному факультету, він віддався науковій діяльності. Ще з молодих літ зацікавився він

менника Шекспіра, і потім все життя своє присвятив цьому письменникові, його творам і значінню його в всесвітній історії. Талановитий чоловік, славний вчений, широко освічений, Стороженко швидко звернув на себе увагу вчених людей. І коли в Московському університеті стала вільною катедра історії всесвітньої літератури, профессорська рада запросила Стороженка на цю кафедру. На цьому місці він зробив дуже багацько для російської науки і проявив в повному розцвіті свій талант. Дуже гарний літератор, тонкий психолог, він своїми лекціями розбуджував глибокий інтерес до літератури. Своім глибоким аналізом творів Шекспіра і широким знайомством з джерелами їх Стороженко витворив цілу науку в Росії «Шекспірологію». І був єдиним справжнім знавцем предмету. Одрваний од рідного краю, зайнятий науками ще більш далеким од України, Стороженко все ж таки почував живий звязок з нею. Так, час од часу він звертався до української літератури. головним робом до Шевченка. А під кінець життя зайнявся майже виключно ним. Маючи можливість переглядати документи III-го відділення собственной Его Величества Канцелярії, Стороженко зайнявся спеціально справою Шевченка. Ці документи дали йому матерьял для цілого ряду статей про життя Шевченка і про Кирило-Мефодієвське братство, за яке було жорстоко покарано Шевченка. Ці ж статі друковалися в «Київській Старині». Самим творам Шевченка і його духовному образу Стороженко присвятив також ряд статей і популярних викладів, наприклад: «Шевченко і Щепкін» в «Сьверном Вѣстникѣ», «Геніальний небожорок» в «Київській Старині». Покійник був бібліотекарем бібліотеки «Румилицького музею», другого по богатству книжок в Росії. Завідуючи такою багатою книгозбірнею, Стороженко дуже помагав молодим вченим, що працювали в ній і там сприяв розвиткові науки в Росії.

Як бачимо, для України Стороженко зробив не багато. Але в тому була не його вина. Жорстокі умови українського життя, що не давали українській літературі навіть дихати, гнали геть од України кожного, хто не міг сидіти склавши руки і нічого не робити, і кого тягли до себе вищі наукові інтереси, широкій простір всесвітньої думки. На Україні все було заборонено, оставалось або боротись з таким становищем шляхом нелегальним, або йти до чужої літератури і тудя вкладати свої сили. Стороженко був людиною науки, для його найбільше задоволення було в високостях думки людської, і він пішов тим шляхом, де знайшов любе йому діло. Але він не поривав духового звязку з рідним краєм, з його інтересами. І в останні роки, коли українське духове життя почина розвиватись, Стороженко стає все ближче і ближче до України, і все дуже зацікавлюється нашою літературою. У його виникають плани нових работ над творами наших письменників, він обіцяє своє співробітництво в наших часописах. На протязі короткого часу це вже друга втрата таких жертв лихоліття, як Стороженко і Лесевич, жертв, що при перших віснаних промінях на Україні стали б жертвами не лихоліття, героями розцвіту нашого народу.

— **Дивне атмосферичне явище** в Америці. В Новім Йорку панувала дня 22. січня с. р. літна спека. В той час були минушого року в Америці сьильні морози, а сего року в той сам день дами проходжувала ся в літних одягах. В центральнім парку почали дерева випускати пучки і трава зазеленїла. Нараз в ночи на 23. січня надїйшла із сторони Чикаго скажена сніжна метіль і до кількох годин цілий Новий Йорк був засипаний грубою верствою снігу. На північнім Атлантичкім океані були дня 23. січня такі густі мраки, що кораблі лиш дуже обережно могли плисти.

— **Дрібні вісти.** В 1905. році переїхало львівським електричним трамваем 6,739,015 осіб за 754,782 К. В попереднім році було о 895,180 осіб і 100,164 К менше. — У Львові арештовано лихваря Якова Гольда, котрий побирив від позичок лихву від 360 до 3,030%. — При ул. Колонтая ч. 4 скочила в самоубийчім намірі з I. поверха на подвірє 20-літна Аполонія Волянська і легко поранила ся. Причиною мала бути нещаслива любов.

Телеграми

з дня 30. січня 1906.

Копенгага. Данський король Християн помер вчора о 3.10 год. по полудні на удар серця. Перед полуднем уділяв ще король авдіенцій, а при сніданю заслаб і мимо лікарської помочи розпрощався з сим світом. Помер в 88. році життя.

Петербург. В Манджурії остане армія зложена з 250.000 війська, під командою ген. Унтерберґера.

Мадрит. З Менілі доносять, що пароход «Aides» затонув там підчас бурі. Вся залога пішла на дно моря.

Прага. Вчора були ту жидівські збори в справі утворення жидівської виборчої курії. Збори були такі бурливі, що комісар їх розв'язав.

Надіслане.

Заява.

В 287. ч. „Руслана“ з 25. грудня 1905 р. (7. січня 1906) подана була заява мого батька Олександра, в якій вказано безосновність замітки п. Володимира Гнатюка в „Молодій Україні“ за 1905 р. ч. 3. і 4. (за листопад і грудень) в его статі п. з. „Чим має займатися молодіж?“ (с. 63, нота), начеб то мій батько «старших синів... не пускав нігде поза польські кружки». Яко один із старших синів удав ся я дня 4. січня 1906 до канцелярії Наукового Товариства ім. Шевченка до п. Гнатюка (де его від 11—1. год. в пол. можна застати) і просив в приличний спосіб о вясненні дотикаючого мене заміту. Та тут відразу стрітив ся я з запитом п. Гн.: «Чи ви приходите до мене сварити ся? Бо і я потрафлю», а замість річевих доказів п. Гн. кинув зі злостію принесеним мною числом «Мол. Укр.» Супроти сего назвав я замітку п. Гн. в «Мол. Укр.» підлотою. У відповідь на се п. Гнатюк пірвав щось зі стола (мабуть притискач з бібулою) і в уличний спосіб кинув тим в мене, а крім сего шарпаючи мене, старався мене викинути за двері й взивав до сего служачого Івана. Свідком був др. Олександр Кулачковський з Відня. Уступивши добровільно перед таким брутальним поведінням п. Гн., вніс я дня 9. січня до Виділу Наук. Тов. ім. Шевч. яко член сего товариства письмо, з просьбою о мировий суд. У відповіді з 24. січня 1906, підписаній за секретаря дром Петром Ровдяком повідомив мене Виділ, що висказує жаль по причині, що ся подія мала місце в льокалі Товариства, одначе по статуті се не лежить в компетенції Виділу займатися сею справою. З огляду на се заявляю:

Позаяк п. В. Гнатюк своїм простацким поступком дав доказ, що є чоловіком, який не є в силі дати яку небудь гоноровусатисфакцію, я віддаю поступок п. Гнатюка під осуд публичної оцінки.

У Львові, 29. I. 1906.

Богдан Барвінський.

— Опустили печатню Нові Проповіди Празничні д-ра І. Бартошевського, по ціні 2 К 50 с. Так ті Проповіди як і давніші сего автора: Проповіди Недільні (4 К), Проповіди Похоронні (4 К) Проповіди Майські, з котрих часть о Состраданію, Пр. Богородиці надає ся до Проповідий Страстних (3 К), Проповіди Страстні (1 К 40), — можна набути в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч. 1) і в Ставропільській (Львів, ул. Руска ч. 3.). У автора (Львів ул. Домса 5) можна всі ті книжки набути під догідними у слівцями.

Житки і паперці **СОВІЛ** можна набувати в „Сокільськім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях в краю.

Colosseum

В пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 15. до 1. лютого 1906.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. о 8. год вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З кушленим білетом на фотелі, льожі. І ряди крісла можна їхати даром на представленя омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської Каварні.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладки до опроцентования на 4 прц. і оплачує за вкладників податок рентовий; для ошадження коштів посланки можна присилати гроші чеками Швабній поштовою; вкладати може кожний, навіть і нечлени; на жадане звертає ся вкладку кожного часу, навіть без вивідження (за ескотом).

позички уділяє „Джістер“ своїм членам на 6 прц. силату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцію і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Джістера“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні ціли. — Дотепер уділів „Джістер“ на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Джістер“ 31/12 1904

- Вкладки: 1.783.873 К.
- Удлі членів: 133.117 К.
- Ф. резервовий і ин.: 26.576 К.
- Позички уділені: 1.616.402 К.
- Цінні папери: 123.627 К.
- Льокації: 169.456 К.
- На рах. біжучім: 81.968 К.

ЗНАМЕНИТИЙ МІД ДЕСЕРОВИЙ

кураційний по 6 К., „раритас“ медоборів по 6 К. 60 сот. за 5 клгр. франко. Мід в плястрах 1 клг. 2 К. Від руского замовлення даю 20 сот. на будову театру.

Кореневич, емер. учитель, Іванчани 177(1-?) пошта в місци.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Świat Słowiański.

Miesięcznik pod redakcją

D-ra Feliksa Koniecznego

poświęcony słowiaństwu i przeglądowi spraw słowiańskich, wychodzi z końcem każdego miesiąca w zeszytach 4—5 arkuszowych. Prenumerata całoroczna wraz z przesyłką pocztową wynosi 10 K, kwartalnie 2 K 50 h. Administracja w księgarni Gebethnera i Spółki w Krakowie.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейський).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуща, Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуща	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуща, Борислава
7:50	з Рави рускої, Сокаля	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
8:05	з Станиславова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освєнцима
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуща, Потутор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
10:05	з Коломні, Жидачева, Потутор, Керезмезе	11:10	до Белзци, Сокаля, Любачева
10:35	з Ришева, Лавочного, Калуща, Любачева	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуща, Чорткова, Керезмезе
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Кошичинець, Козови	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуща
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуща, Заліщик, Кін-	4:10	до Ришева, Любачева, Хирова
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Гр- малова, Гусятина, Кошичинець, Козови	5:30	до Коломні, Жидачева
3:45	з Стрия	5:58	до Яворова
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуща
5:00	з Сокаля, Белзци, Любачева	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	7:30	до Рави рускої
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуща, Новоселиці	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:05	до Перемишля Хирова, Івонича
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:50	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Заліщик, Скали, Івани п. Скутого, Гусятина	11:05	до Підволочиск
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуща, Борислава	Івани п. Скали, Гусятина, Потутор	
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	до Стрия, Дрогобича, Борислава	
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
	на дворець „Підзамче“	2:51	посп. до Іцкан, Калуща
7:00	з Підволочиск, Одеси, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,		з двірця „Підзамче“
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івани п. Скутого, Скали, Гусятина, Грimalова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Чорткова, Заліщик, Івани п. Скали, Гусятина	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
10:02		2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
		9:23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ЗАМІТКА: Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсманн ч. 9.